

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาประสบการณ์ของบิดามารดาในการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการ
ทำหัตถการ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการดำเนินการวิจัย ทำการเก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 ราย ผู้วิจัยนำเสนอ
ผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลในการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการ
ทำหัตถการ ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ ประสบการณ์ของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา
ผลของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา และความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการลงนาม
ยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำหัตถการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวน 10 ราย เป็นบิดาจำนวน 3 ราย มารดา 7 ราย อายุ
อยู่ระหว่าง 20-40 ปี ส่วนใหญ่อายุ 20-30 ปี จำนวน 7 ราย และ 30-40 ปี จำนวน 3 ราย ทั้งหมดนับ
ถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 7 ราย ระดับประถมศึกษา ปวช.
และปริญญาตรี จำนวน 1 รายเท่ากัน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ จำนวน 9 ราย หย่า จำนวน
1 ราย อาศัยอยู่ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 9 ราย และสระแก้ว จำนวน 1 ราย ประกอบอาชีพแม่บ้าน
และรับจ้าง จำนวน 3 รายเท่ากัน ทำสวน จำนวน 2 ราย เสริมสวย และประกอบธุรกิจส่วนตัว
จำนวน 1 รายเท่ากัน สำหรับบทบาทในครอบครัวส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิกของ
ครอบครัว จำนวน 7 ราย และเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 3 ราย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตาม สัมพันธภาพกับเด็ก อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา
สถานภาพสมรส ที่อยู่อาศัย อาชีพ และบทบาทในครอบครัว

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)
สัมพันธภาพกับเด็ก	
บิดา	3
มารดา	7
อายุ (ปี)	
20-30	7
31-40	3
ศาสนา	
พุทธ	10
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	1
มัธยมศึกษา	7
ปวช.	1
ปริญญาตรี	1
สถานภาพสมรส	
คู่	9
หม้าย/หย่า	1
ที่อยู่อาศัย	
จังหวัดจันทบุรี	9
จังหวัดสระแก้ว	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)
อาชีพ	
แม่บ้าน	3
ทำสวน	2
รับจ้าง	3
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	1
เสริมสวย	1
บทบาทในครอบครัว	
หัวหน้าครอบครัว	3
สมาชิกของครอบครัว	7

เด็กป่วยที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดการ เป็นเพศชาย 6 ราย เพศหญิง จำนวน 4 ราย ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนแรก จำนวน 7 ราย รองลงมาเป็นบุตรคนที่สองและสามจำนวน 1 ราย และ 2 รายตามลำดับ มีอายุ 0-5 ปี จำนวน 7 ราย อายุ 6-10 ปี จำนวน 3 ราย ส่วนใหญ่ยังไม่ได้เข้ารับการ ศึกษา จำนวน 6 ราย ศึกษาชั้นอนุบาล จำนวน 3 ราย และชั้นประถมศึกษา จำนวน 1 ราย หัตถการที่ได้รับมากที่สุด คือ เจาะหลัง จำนวน 5 ราย เจาะไขกระดูก จำนวน 4 ราย และเจาะหลัง ครั้งร่วมกับเจาะกระดูกหม่อมจำนวน 1 ราย ส่วนใหญ่ได้รับการผ่าตัดการในวันแรกที่เข้ารับการ รักษา จำนวน 6 ราย วันที่สอง, วันที่สี่, วันที่สิบ และวันที่สิบสาม จำนวน 1 รายเท่า ๆ กัน วันที่ สิบสามเป็นวันแรกที่เด็กป่วยได้รับการผ่าตัดการ จำนวน 4 ราย วันที่สอง จำนวน 5 ราย และ วันที่สามจำนวน 1 ราย ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนเด็กป่วยที่ได้รับการรักษาโดยการทำหัตถการจำแนกตาม เพศ ลำดับของการเป็นบุตร อายุ ระดับการศึกษา หัตถการที่ได้รับ วันที่ได้รับการทำหัตถการ และวันที่สัมภาษณ์นับจากวันที่ได้รับการทำหัตถการ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)
เพศ	
ชาย	6
หญิง	4
ลำดับของการเป็นบุตร	
คนแรก	7
คนที่สอง	1
คนที่สาม	2
อายุ (ปี)	
0-5 ปี	7
6-10 ปี	3
ระดับการศึกษา	
ยังไม่ได้เข้ารับการศึกษ	6
อนุบาล	3
ประถมศึกษา	1
หัตถการที่ได้รับ	
เจาะหลัง	5
เจาะไขกระดูก	4
เจาะหลังร่วมกับเจาะกระดูกหม่อม	1
วันที่ได้รับการทำหัตถการ	
วันแรก	6
วันที่สอง	1
วันที่สี่	1
วันที่สิบ	1
วันที่สิบสาม	1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)
วันที่สัมภาษณ์นับจากวันที่ได้รับการทำหัตถการ	
วันแรก	4
วันที่สอง	5
วันที่สาม	1

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพของบิดามารดาในการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการ ทำหัตถการ

การนำเสนอผลการศึกษาประสิทธิภาพของบิดามารดาในการลงนามยินยอมให้บุตรรับ
การรักษาโดยการทำหัตถการ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นสาระ คือ 1) ประสิทธิภาพของการลงนาม
ยินยอมให้บุตรรับการรักษา 2) ผลของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา และ 3) ความต้องการ
ข้อมูลเกี่ยวกับการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา

ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำหัตถการเป็นเรื่อง
ของการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการทำหัตถการจากแพทย์และพยาบาลก่อนการตัดสินใจลงนามยินยอม
ซึ่งการได้รับข้อมูลและต้องลงนามยินยอมนี้บางครั้งผู้ให้ข้อมูลได้ตัดสินใจและลงนามยินยอมด้วย
ความเต็มใจ แต่บางครั้งก็ตัดสินใจลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำหัตถการด้วย
ความจำใจ ประสิทธิภาพของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำหัตถการนี้
ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ เต็มใจลงนาม และจำใจลงนาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เต็มใจลงนาม เมื่อบุตรป่วยและต้องได้รับการรักษาโดยการทำหัตถการ

ผู้ให้ข้อมูลได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาโดยการทำหัตถการ ได้แก่ เหตุผลของการรักษา
วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการทำหัตถการ และภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ
นั้นมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงนามยินยอมรับการรักษา ทำให้ผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจลงนาม
ยินยอมให้แพทย์ทำการรักษาด้วยความเต็มใจ การลงนามยินยอมด้วยความเต็มใจดังกล่าวนี้นี้เกิดจาก
การได้รับข้อมูลที่เพียงพอ มีความเชื่อมั่นในการรักษาของแพทย์ และอยากให้ลูกได้รับการรักษา
และหายป่วย ดังนั้นการตัดสินใจลงนามยินยอมรับการรักษาด้วยความเต็มใจนี้ ประกอบด้วย

เหตุผล 3 ประการ คือ ได้รับข้อมูลเพียงพอ เชื่อมั่นในการรักษา และอยากให้ลูกได้รับการรักษา และหายป่วย

1.1.1 ได้รับข้อมูลเพียงพอ ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่า ก่อนการตัดสินใจนามยินยอมรับการรักษาโดยการทำหัตถการ ผู้ให้ข้อมูลได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาโดยการทำหัตถการ วัตถุประสงค์ของการรักษา ผลดีผลเสียของการทำหัตถการ เป็นต้น โดยแพทย์และพยาบาลจะอธิบายให้ฟังหรือบางครั้งผู้ให้ข้อมูลก็อ่านจากเอกสารที่ให้เซ็นยินยอม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่า เมื่อได้รับข้อมูลต่างๆ อย่างเพียงพอจึงตัดสินใจลงนามยินยอมรับการรักษ ด้วยความเต็มใจ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“การจะเซ็นอะไรแต่ละอย่างต้องอ่าน จะดู เราเซ็นไปมันคืออะไร ถ้าให้เราเซ็นเพื่ออะไร ต้องถามด้วยเหมือนกัน ในกรณีนี้น้อง (เด็กป่วย) รู้แล้วว่าจะทำเพื่ออะไร เลยเซ็นยินยอม” (ID 04)

“หมอบอกว่าต้องเจาะหลังไปตรวจ จะได้ทำการรักษาถูก เขาก็อธิบายเรื่องผลเสีย ผลดีมาบอกก่อนที่เขาจะเจาะ พูดยังฟังถึงการรักษา ก็คือบอกจุดประสงค์ว่าเราจะไปทำอะไร เจาะไปเพื่ออะไรอย่างเงี้ย หมอเขาอธิบายให้เราฟังก่อนนะ แล้วก็ให้เซ็นว่าจะเป็นอย่างนี้ๆ เข้าใจที่เขาพูดนะ เราจึงตัดสินใจเซ็น” (ID 05)

“หมอเขาก็มาเจาะเลือด แล้วก็เอาเลือดไปตรวจ แล้วพอถึงวันนี้ตอนสิบโมงได้มั้ง เขาก็มาบอกผมว่า มีแนวโน้มว่าลูกผมจะเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาว เขาก็มาบอก อธิบายให้ฟัง แล้วเขาก็ถามว่า จะยินยอมให้เขาเจาะไขสันหลังไหม ผมก็เลยบอกว่าเข้าใจ ยินยอมให้เจาะ” (ID 08)

1.1.2 เชื่อมั่นในการรักษา ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่า แพทย์ผู้ทำการรักษาจะมีความสามารถและเชี่ยวชาญในการรักษา อีกทั้งแพทย์ผู้รักษาก็ย่อมจะไม่อยากเสียชื่อเสียงหากทำอะไรผิดพลาด แพทย์จึงต้องทำดีที่สุดในการรักษาผู้ป่วย นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้ว่า มีผู้ป่วยจำนวนมากที่ได้รับการรักษาโดยการทำหัตถการเช่นเดียวกับบุตรตนเอง จึงทำให้รู้สึกมีความเชื่อมั่นในการรักษา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“มันใจในตัวหมอแหละ เห็นเค้าเจาะหลายคน เค้าบอกว่าไม่มีอะไร ทุกเคียงเจาะหมดเลยบอกว่าไม่เป็นไร ก็ไม่มีอะไร แล้วมันก็ไม่มีความอื่นแล้ว เพื่อนข้างเตียงก็บอกแบบนี้ เค้าบอกว่าไม่เป็นไร เจาะเถอะ เจาะเถอะ เจาะก็เจาะวะ หมอนะเค้าก็ไม่อยากเสียชื่ออยู่แล้ว เค้าก็ต้องทำให้เราให้ดีที่สุด” (ID 04)

“เรามาโรงพยาบาล เราหวังจะฟังหมอเขาอยู่แล้ว เพราะว่าเราก็ไม่รู้ว่าคุณเราเป็นอะไรบ้าง ก็คือหนึ่งเราเชื่อใจหมอ ความเชื่อมั่น...เราเชื่อว่าเขาต้องทำได้ หมอคงรักษาได้เค้า ไม่อยากให้เค้าเสียชื่อเค้าอยู่แล้ว ถ้าเค้ารักษาไม่ได้เค้าก็ให้ไปรักษาที่อื่น หมอเดี๋ยวนี้เค้าเก่ง” (ID 06)

“เชื่อมั่นในการดูแล การรักษาตัวเขา เขาก็โอเค คงจะโอเค ส่วนร้อยเปอร์เซ็นต์ เพื่อลูก อย่างไรก็ได้ ทุกคนแหละครับ ไม่มีใครรู้ว่า ตรงไหนดีกว่าตรงไหน...หมอเขางงทำดีที่สุด อย่างไรก็ตามลูกก็ต้องหายแน่นอน มั่นใจ ไม่มีที่พึ่งที่ไหนอีกแล้ว ต้องเซ็น” (ID 07)

1.1.3 อยากให้ลูกได้รับการรักษาและหายป่วย เป็นการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ข้อมูลด้านการรักษาโดยการทำหัตถการของแพทย์และพยาบาลก่อนที่จะตัดสินใจลงนามยินยอม โดยผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการลงนามยินยอมเพื่อให้บุตรรับการรักษาจะช่วยแพทย์สามารถทำหัตถการดังกล่าวได้ ซึ่งจะช่วยในการตรวจวินิจฉัยโรคและให้การรักษาที่ถูกต้อง บุตรก็จะหายป่วย ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ก็คิดอยากให้ลูกหาย ดีกว่าให้มันนอนเฉยเฉย ถ้าเฉยจะได้อะไร ผมก็ไม่รู้ว่าไปตรวจแล้วจะเจออะไรหรือเปล่า แต่ก็อยากให้ตรวจ ผมก็อยากรู้เหมือนกัน ผมก็เลยยอมเซ็นให้เขาตรวจดู รักษาให้เด็ก หมอบอกให้เซ็น ก็เซ็นไปเลย เพื่อรักษาลูก อยากให้ลูกหายไม่คิดอะไร คิดว่าเขารักษาลูกเราให้หาย เราก็แค่เซ็นชื่อยินยอม” (ID 05)

“มันก็มีอยู่ทางสุดท้าย ก็คือต้องเจาะหลัง คือเขา (แพทย์) ต้องเจาะหลังไปตรวจ เขา ก็ไม่ได้พูดอะไร หนูก็เลยถามว่า มันมีผลอะไรไหม แล้วเด็กจะเป็นอะไรไหม ก็คือเป็นหนทางที่จะให้รู้ว่า การรักษาจะได้หาย...หนูก็เลยเซ็นยินยอมไปให้เจาะ ก็อยากให้ลูกหาย” (ID 06)

“ก็อยากให้น้อง (เด็กป่วย) หาย ถ้าเจาะไปแล้วแล้วหมอหาสาเหตุเจอ น้องเขาอาการก็น่าจะดีขึ้น ก็เหมือนกับว่า ช่วยน้องเพื่อจะให้น้องหาย ก็เลยเซ็นยินยอม” (ID 08)

1.2 จำใจลงนาม เมื่อบุตรป่วยและต้องได้รับการรักษาโดยการทำหัตถการ ผู้ให้ข้อมูลได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาโดยการทำหัตถการ อย่างไรก็ตามบางครั้งการได้รับข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงนามยินยอมดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกยังไม่เข้าใจข้อมูลมากนัก แต่เพราะไม่มีทางเลือกที่ดีกว่าวิธีการรักษาโดยการทำหัตถการนี้ และบางครั้งก็เป็นกรณีฉุกเฉินที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ทันที่จะได้มีเวลาพิจารณาในการตัดสินใจ จึงต้องลงนามยินยอมด้วยความจำใจ การลงนามยินยอมด้วยความจำใจนี้ ประกอบด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ เป็นสถานการณ์ที่ไม่มีทางเลือก และเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉิน

1.2.1 เป็นสถานการณ์ที่ไม่มีทางเลือก เป็นการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ข้อมูลด้านการรักษาโดยการทำหัตถการของแพทย์และพยาบาลก่อนที่จะตัดสินใจลงนามยินยอม โดยผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการรักษาโดยการทำหัตถการนั้นก่อนทำการรักษาแพทย์ต้องได้รับการยินยอมให้รักษาจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กป่วยก่อน ซึ่งถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ไม่เซ็นลงนามยินยอมรับการรักษา เด็กป่วยก็จะไม่ได้รับการรักษากล่าว ผู้ให้ข้อมูลจึงกล่าวว่า บุตร จะไม่ได้รับการรักษาและไม่สามารถรู้ได้ว่าบุตรป่วยด้วยโรคอะไร อย่างไร ผู้ให้ข้อมูลจึงจำใจต้อง ลงนามยินยอมโดยเห็นว่าเป็นสถานการณ์ไม่มีทางเลือก ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ถ้าเราไม่เซ็นเค้าก็ไม่สามารถเจาะของเราได้ ถ้าเราไม่เซ็นยินยอมลูกเราก็จะเป็น มากกว่าเก่า คุณหมอบอกว่าให้เซ็น เรายกเลิกตัดสินใจตามคุณหมอ...คุณมีทางเลือกอื่นไหม ไม่มีทางเลือกอีกแล้ว ถ้าเกิดเราไม่เซ็นก็กลัวเขาจะไม่ทำการรักษาต่อ ถ้าไม่เซ็นแล้วเดี๋ยวโรคก็ไม่รู้ เหมือนไม่ให้ความร่วมมือ เรายกเลิกเซ็น” (ID 04)

“ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าคิดถูกหรือคิดผิด แต่ยังไม่ถึงที่ต้องเซ็นอยู่แล้ว ยังไม่ถึงที่ต้อง ตัดสินใจ เพราะว่าเราก็อยากให้ลูกเราหาย เราก็อยากรู้ว่าเค้าเป็นอะไร มันก็ไม่มีทางเลือก” (ID 05)

“หมอก็บอกว่า อาจจะต้องเจาะหลังนะ เขาไม่รู้มันเป็นอย่างไร มันอันตรายแค่ไหน แต่ก็จะได้รู้ว่าลูกเป็นอะไร อย่างไร ก็ไปถามแฟนอีกคน พอปรึกษากันแล้ว ก็เลยยอม...มันไม่มี ทางเลือก หนูก็เลยต้องเซ็น” (ID 06)

1.2.2 เป็นเหตุการณ์ฉุกเฉิน เป็นการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ข้อมูลด้าน การรักษาโดยการทำการหัตถการของแพทย์และพยาบาลก่อนที่จะตัดสินใจลงนามยินยอม โดยผู้ให้ ข้อมูลรับรู้ว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (การรักษาโดยการทำการหัตถการ) เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ฉุกเฉิน ทำให้ผู้ให้ข้อมูลไม่มีเวลาอ่านรายละเอียดของเอกสารและไม่มีเวลาซักถามข้อมูลก่อนการ ตัดสินใจ นอกจากนี้บางครั้งเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินมาก แพทย์ต้องทำการรักษาไปก่อนแล้วผู้ให้ ข้อมูลจึงได้ลงนามยินยอมตามหลัง ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ก็ไม่มีอะไรมากหรือหุอะ เพราะมันฉุกเฉิน แพทย์ได้เจาะหลังไปก่อนแล้ว แต่เรา ยังไม่ได้เซ็นก็ตามไปเซ็น... เค้าบอกให้เราเซ็นเราก็ตามไป ก็เท่านั้นเอง” (ID 01)

“เร็ว เร็วมากเลย วันนั้นหมอบอกให้มาเซ็นปั๊บก็เซ็นเลย ถามหมอแล้ว ถามว่าจะมี ผลกระทบไหม หมอเค้าบอกไม่มีหรือ หมอบอกว่าไม่มีอะไรมากมาย แค่นี้เจ็บเฉยๆ ก็เลยเซ็น เลย” (ID 04)

“เบลอ ๆ อ่านแล้วก็เลยไม่ค่อยละเอียด เพราะว่าเวลาที่เซ็นมันฉุกเฉิน ตัดสินใจเซ็น ไปเลยไม่แน่ใจว่าจุดสำคัญของใบนั้น” (ID 06)

2. ผลของการลงนามยินยอมให้บุตรได้รับการรักษา

ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่า ภายหลังจากตัดสินใจลงนามยินยอมให้บุตรได้รับการรักษาโดยการทำการ หัตถการแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจากการลงนามยินยอมนั้น ย่อมมีผลต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายกลุ่มบุคคล คือ ผลต่อเด็กป่วย ผลต่อครอบครัว และผลต่อแพทย์และพยาบาล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ผลต่อเด็กป่วย ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำการหัตถการมีทั้งผลดี คือ เมื่อตัดสินใจลงนามยินยอมแล้วแพทย์จะได้ทำการรักษาโดยการทำการหัตถการ ทำให้บุตรได้รับการวินิจฉัยโรคและการรักษาที่รวดเร็วและถูกต้อง บุตรจึงมีอาการดีขึ้น ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“รู้สึกดี ดีที่ว่าหมอเขารู้ว่าลูกเราเป็นอะไร และเขาก็แนะนำว่าเขาจะรักษาอย่างไร เขาก็บอก เพราะว่าถ้าไม่เจาะเขาก็ไม่รู้ว่าเป็นอะไรกันแน่...รู้สึกดีใจนะ ดีใจที่ตัดสินใจเข้าไปเพราะคิดว่าลูกเราอาการดีขึ้น” (ID 06)

“ดีใจที่ตัดสินใจเข้าไป เพราะว่าคิดว่าลูกเราอาการดีขึ้น ทำให้รู้ว่าลูกเป็นโรคอะไร เมื่เด็กลือข่าว ตามที่หมอเขาสงสัย ลูกได้รับการรักษาเร็วขึ้น มีโอกาสมากขึ้นที่จะหาย” (ID 10)

สำหรับผลที่ไม่ดี จากการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำการหัตถการ บิดามารดามีความกลัวการเกิดข้อผิดพลาดและกลัวอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับบุตรของตนจากการรักษาโดยการทำการหัตถการ ซึ่งพบบิดาของเด็กป่วยรายหนึ่งรู้สึกกลัวผลที่เกิดขึ้นจากการรักษาหลังจากที่ได้ตัดสินใจลงนามยินยอมแล้ว โดยผู้ให้ข้อมูลได้บอกถึงเหตุการณ์ในขณะนั้นว่า แพทย์และพยาบาลได้มาบอกให้ทราบว่า บุตรของตนต้องเจาะไขสันหลังเพื่อวินิจฉัยโรคว่าเป็นเพราะอะไรเกร็ดเลือดจึงต่ำ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลก็เต็มใจให้เจาะเพราะอยากให้ลูกหาย แต่แพทย์และพยาบาลไม่ได้อธิบายให้ฟังว่า ภายหลังจากเจาะแล้วจะเกิดอะไรขึ้นกับบุตรบ้าง ผู้ให้ข้อมูลจึงมีความรู้สึกกังวลว่าบุตรจะเป็นอะไรบ้างภายหลังจากเจาะ และเมื่อแพทย์เจาะหลังเสร็จก็พบว่า เด็กมีอาการเบลอและเดินไปมา ผู้ให้ข้อมูลจึงกลัวว่า บุตรได้รับอันตรายจากการให้ยาระงับความรู้สึก ร่วมกับพยาบาลที่ได้มาบอกว่าอย่าปลุกหรือเรียกเด็ก เพราะจะทำให้เด็กประสาทหลอน จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกตกใจและกลัว และคิดว่าคราวหลังคงจะไม่ยอมให้บุตรเจาะไขกระดูกอีก ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ตอนที่เขา (แพทย์) ฉีดยา ไม่รู้ว่าเป็นยาอะไร ฉีดแล้วเด็กเบลอๆ เด็กก็เดิน ช่วงนั้นที่ผมรู้สึกไม่ดีมากๆ เห็นลูกเบลอ ลูกเดิน...ก็ใจเสียอยู่ เพราะตอนก่อนเจาะเขา (เด็กป่วย) ยังหัวเราะได้...พอเจาะแล้ว เรามองที่ตาเขา มือเขากำไว้แน่น ตาเขามองมาที่เราเหมือนโดนยา ตามันไม่หลับ ตามันลอย แล้วก็เหม่อไป ไม่รู้เรื่อง เป็นช่วงตรงที่ไม่รู้เรื่อง กลัวจะไม่กลับมาเป็นเหมือนเดิม” (ID 08)

2.2 ผลต่อครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการทำการหัตถการนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อการรักษาบุตรป่วยเพราะทำให้ทราบว่าบุตรป่วยเป็นโรคอะไร ถ้าต้องการให้บุตรได้รับการรักษาก็ต้องลงนามยินยอม ด้วยความรักความห่วงใย และความต้องการให้บุตรได้รับการรักษา ผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจ

ลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการผ่าตัดการ แต่ก็มีความรู้สึกกังวลใจ ไม่แน่ใจว่าเป็นการตัดสินใจถูกหรือผิด กลัวผลที่อาจเกิดจากจากรักษา และกลัวว่าบุตรจะได้รับอันตราย ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“มันก็สองจิตสองใจในช่วงที่จะตัดสินใจเช่นชื่อ กลัวลูกจะเป็นอะไรหรือเปล่า ตัดสินใจถูกหรือเปล่าที่ให้หมอทำ มันคงไม่เกิดการผิดพลาดหรอก” (ID 06)

“กลัวมากเลยนะ ช่วงเชื่อนะ กลัวไปหมด กลัวมันจะผิดพลาด ในใจภาวนาอย่างเดียว ขอให้ผ่านไปด้วยดี อย่ามีอะไรเกิดขึ้นที่เราไม่รู้ ที่มันร้ายแรง ภาวนาให้ลูกหายอย่างเดียวนะ” (ID 08)

“ก็กลัวว่าจะเป็นอะไรมากหรือเปล่า จะมีปัญหาอะไรหรือเปล่า ก็คือแบบอยากให้เค้ารักษาน้องใจ เพื่อน้องเป็นอะไร ให้หมอรักษาถูกให้เร็วที่สุดอย่างจ๊ะ...เราก็คงกลัวลูกจะเป็นอะไรไปถ้าช้ากว่านี้” (ID 09)

2.3 ผลต่อแพทย์และพยาบาล ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการตัดสินใจลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาจะมีผลต่อแพทย์และพยาบาลเช่นกัน กล่าวคือ การลงนามยินยอมให้บุตรรับรักษามีประโยชน์ต่อแพทย์และพยาบาล โดยแพทย์และพยาบาลไม่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับผลของการรักษาที่อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กป่วยได้ลงนามยินยอมให้ทำการรักษาพยาบาลไว้แล้ว จึงไม่สามารถเรียกร้องหรือเอาความผิดกับแพทย์และพยาบาลได้ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ในความคิดคือ มีประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ เพียงแต่ขออนุญาตเราให้เราเป็นคนเซ็นอนุญาตถ้าไม่เซ็นก็รักษาไม่ได้ ถ้ามีอะไรผิดพลาดไปก็คือ เราก็ต้องทำใจและยอมรับ เพราะว่าเวลาเกิดเอกซิดน (Accident) อะไรขึ้นมา เค้าก็จะไม่รับผิดชอบอะไร เพราะเราเซ็นยินยอม” (ID 05)

“ถ้าความรู้สึกคือว่า เป็นการกันของเขา ตรง ๆ ก็คือว่า เผื่อพลาดขึ้นมา เพื่อเด็กเป็นอะไร ผู้ปกครองไม่สามารถร้องเรียนอะไรได้ ก็เป็นการยินยอมอีกอันก็ระหว่างสองฝ่าย ก็คือฝ่ายหมอกับฝ่ายผู้ปกครอง จะได้ไม่มีการมาต่อว่าต่อเถียง ไม่ต้องมาเอาเรื่องเอาคดีเอาความอะไรกันได้เลย เพราะว่ามันจะมีหนังสือยินยอม” (ID 07)

“ตอนนั้นไม่ได้คิดหรอกค่ะ แต่พอพ่อแม่มาเล่ามาบอกว่า เอ้อเจอะหลังโตขึ้นลูกจะมีปัญหาอะไรอย่างเงี้ยไม่ได้ อย่างเรายินยอมอย่างเงี้ย สมมติว่าถ้าเกิดเป็นอะไรมาทางโรงพยาบาล จะไม่รับผิดชอบ อะไรอย่างเงี้ยก็เหมือนกัน ภายภาคหน้าจะเป็นอะไร เค้าอธิบายให้ฟังหมดแหละ ถ้าไม่ได้เป็นอะไรก็โอเค ถ้าลูกเป็นอะไรมาก็คือ สิ่งที่เราเซ็นไปหมอก็คงจะไม่มีปัญหา” (ID 09)

3. ความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา

การลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำหัตถการนี้ ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าเป็นการให้ข้อมูลของแพทย์และพยาบาลเกี่ยวกับการรักษาโดยการทำหัตถการ ซึ่งก่อนการลงนามยินยอมดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลต้องการทราบข้อมูลอย่างละเอียด ชัดเจน และครอบคลุม ได้แก่ ขั้นตอนในการรักษา เหตุผลในการทำหัตถการ วิธีการตรวจรักษา ผลดีและผลเสียของการรักษา ความเสี่ยงหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจในการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“มันหมายถึงทุก ๆ ขั้นตอน เพราะว่าเราจะทำอะไรกับลูกเรา อะไรยังงี้ อยากให้เค้าอธิบายบอกอะไรให้เราบ้าง ไม่ใช่ว่าเราต้องวิ่งไปตามอย่างเดียว” (ID 02)

“ก่อนที่จะให้เซ็นชื่อนะ ก็อยากให้บอกว่าจะแล้วมันเป็นอย่างไร บอกแค่เราเข้าใจ บอกว่ามันเป็นยังไง ยังไง แพทย์เค้าคงไม่อธิบายละเอียดขนาดนั้นหรอก อย่างลูกผมหมอบอกว่าต้องเจาะไขกระดูกเอาไปตรวจ ไปตรวจเพื่ออะไร บอกให้ฟังคร่าวๆ ก็ได้ แต่ไม่ได้บอกอะไรเลย แค่ว่าบอกว่าเซ็นชื่อน้อยนะ หมอต้องเจาะไขกระดูก ถ้าไม่เซ็นก็เจาะไม่ได้ ไม่ได้อธิบายอะไร” (ID 05)

“อยากให้เขาอธิบายผลดีผลเสีย ทำไปแล้วมันเป็นอย่างไร แล้วจะมีผลอะไรกับอนาคตไหม ที่คิดว่าเราไม่รู้ อาจจะเป็นขึ้นได้ อยากให้อธิบายให้ฟังก่อนที่จะทำ...คืออยากให้เขาอธิบายให้เรามากกว่านี้ เจาะไปแล้ว ทำไปแล้ว มันมีข้อดีอย่างนี้นะ มันมีข้อเสีย ข้อเสี่ยงอะไรบ้าง อาจจะเป็นโน่น เป็นนี่ เด็กอาจจะเป็นนั่น เป็นนี่ อะไรอย่างนี้” (ID 06)

จากการศึกษาประสบการณ์ของบิดามารดาในการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษาโดยการทำหัตถการ ผลการศึกษาพบประเด็นสาระสำคัญประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ประสิทธิภาพของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา ผลของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา และความ ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา โดยพบว่า ประสิทธิภาพของการลงนามยินยอมให้บุตรรับการรักษา ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ เต็มใจลงนาม ประกอบด้วยเหตุผล 3 ประการ ได้แก่ ได้รับข้อมูลเพียงพอ เชื่อมั่นในการรักษา และอยากให้ลูกได้รับการรักษาและหายป่วย และจำใจลงนาม ประกอบด้วยเหตุผล 2 ประการ ได้แก่ เป็นสถานการณ์ที่ไม่มีทางเลือก และเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งการลงนามยินยอมให้บุตรรับรักษานั้นมีผลต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง หลายกลุ่มบุคคล คือ มีผลต่อเด็กป่วย ผลต่อครอบครัว และผลต่อแพทย์และพยาบาล โดยผลที่มีต่อเด็กป่วยพบว่า มีผลดีทำให้บุตรได้รับการวินิจฉัยโรคและการรักษาที่เร็วและถูกต้อง บุตรจึงมีอาการดีขึ้น ผลไม่ดีคือบิดามารดากลัวข้อผิดพลาดและกลัวอันตรายจากที่อาจเกิดขึ้นกับบุตรจากการรักษา สำหรับผลต่อครอบครัวคือ บิดามารดารู้สึกกังวลใจ ไม่แน่ใจว่าเป็นการตัดสินใจถูกหรือผิด กลัวผล

ที่อาจเกิดขึ้นหลังลงนามยินยอมรับการรักษา สำหรับผลที่มีต่อแพทย์และพยาบาล การลงนาม
ยินยอมให้การรักษานั้นเป็นสิ่งช่วยให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบผลของการรักษาโดยการ
ทำการตัดการถ่วงดุลข้อผิดพลาด สำหรับความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการลงนามยินยอมให้บุตรรับการ
รักษาโดยการทำการตัดการ คือ ต้องการให้แพทย์และพยาบาลอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการทำการตัดการ
เพิ่มเติม ได้แก่ ขั้นตอนในการรักษา เหตุผลในการทำการตัดการ วิธีการตรวจรักษา ผลดีและผลเสีย
ของการรักษา และความเสี่ยงหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น